

Obec Demänovská Dolina

**Program odpadového hospodárstva obce
do roku 2015**

jún 2014

OBSAH

Úvod.....	3
1 Základné údaje programu Obce	4
2 Charakteristika súčasného stavu odpadového hospodárstva.....	5
2.1 Vznik a nakladanie s komunálnymi odpadmi na území obce.....	6
2.2 Triedený zber komunálnych odpadov.....	11
3 Vyhodnotenie predchádzajúceho programu.....	13
4 Závazná časť programu	14
4.1 Predpokladaný vznik komunálnych odpadov a drobného stavebného odpadu vo východiskovom roku programu a v cieľovom roku programu	14
4.2 Ciele a opatrenia na zníženie množstva vzniku komunálnych odpadov, opatrenia na zvýšenie podielu triedeného zberu komunálnych odpadov a ich následného zhodnotenia a opatrenia na znižovanie množstva biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov ukladaných na skládky.....	17
4.3 Údaje o systéme zberu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov a o zabezpečovaní triedeného zberu komunálnych odpadov	19
4.4 Opatrenia na zabezpečenie informovanosti obyvateľov o triedenom zbere komunálnych odpadov z obalov a o význame značiek na obaloch, ktoré znamenajú, že obal je možné zhodnotiť.....	20
5 Smerná časť programu.....	22
5.1 Údaje o dostupnosti zariadení na spracovanie komunálnych odpadov a o potrebe ich budovania	22
5.2 Využitie kampaní, ich počet a charakter na zvyšovanie povedomia obyvateľov v oblasti nakladania s komunálnymi odpadmi.....	23
6 Iné.....	24
6.1 Potvrdenie spracovateľa údajov.....	24
6.2 Informácie o spracovateľovi.....	25
7 Prílohová časť.....	27
7.1 Rozhodnutia správnych orgánov vydané obci vo veci odpadov.....	27
7.2 Protokoly o vykonaných kontrolách vo veciach odpadového hospodárstva.....	27

ÚVOD

Demänovská Dolina je najznámejšou a jednou z najkrajších dolín Nízkych Tatier. V posledných desiatkach rokov sa obec Demänovská Dolina a samotná Demänovská dolina stala jedným z najvýznamnejších stredísk cestovného ruchu v Slovenskom a Európskom meradle. Celé územie obce spadá do chránenej krajinej oblasti. Obec sa nachádza v nadmorskej výške od 690 m.n.m. Vznik samostatnej obce Demänovská Dolina sa datuje ku dňu 1. júla 1964.

Obec sa podľa historických prameňov delí na 5 miestnych častí:

- Tri studničky
- Jaskyne
- Repiská
- Lúčky
- Jasná

Administratívne zaradenie obce:

- Kraj: Žilinský samosprávny kraj
- Okres: Liptovský Mikuláš
- Región: Chopok – juh (Severná strana Nízkych Tatier)
- NUTS 2: Stredné Slovensko

Program odpadového hospodárstva (ďalej „POH“) obce Demänovská Dolina do roku 2015 je vypracovaný v zmysle § 6 zákona č. 223/2001 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon o odpadoch“) a nadväzuje na záväznú časť POH Žilinského kraja na roky 2011 – 2015, ktorá bola vydaná všeobecne záväznou vyhláškou Okresného úradu Žilina č. 1/2014 dňa 10. 1. 2014, zverejnenou vo Vestníku vlády SR č. 1 dňa 31. 1. 2014. POH je po obsahovej stránke zostavený podľa Osnovy programu obce uvedenej v Prílohe č. 4 k vyhláške MŽP SR č. 310/2013 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch (ďalej „vyhláška k zákonu o odpadoch“).

POH obce Demänovská Dolina je vypracovaný v súlade s POH SR na roky 2011 – 2015, ktorý zavádza do praxe hierarchiu odpadového hospodárstva, popísanú európskou smernicou o odpadoch. Princíp hierarchie odpadového hospodárstva na prvé miesto kladie predchádzanie vzniku odpadov, nasleduje príprava na opätovné použitie, recyklácia, iné zhodnocovanie odpadov (napr. energetické zhodnocovanie odpadov) a až poslednom mieste je ich zneškodňovanie skládkovaním. Aby bolo možné naplniť ciele POH SR na roky 2011 – 2015, je potrebné efektívne preniesť stanovené opatrenia aj na orgány samosprávy, teda aj do POH miest a obcí.

Vzhľadom na skutočnosť, že POH na roky 2006 – 2010 nebol obcou vypracovávaný a POH do roku 2015 sa spracováva až v súčasnosti, údaje o množstvách odpadov staršie ako päť rokov nebolo možné dostatočne presne verifikovať podľa evidencie vedenej v zmysle v tom čase platnej legislatívy (§ 9, 10, 12 vyhlášky MŽP SR č. 283/2001 Z.z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch v znení neskorších predpisov), nakoľko túto evidenciu bol držiteľ odpadu povinný uchovávať iba po dobu piatich rokov.

1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE PROGRAMU OBCE

Obec

Názov obce:	Demänovská Dolina
IČO:	00315168
Okres:	Liptovský Mikuláš
Počet obyvateľov obce:	291
Rozloha katastrálneho územia obce:	4784 ha
Obdobie, na ktoré sa program vydáva:	Do roku 2015

Spracovateľ programu

Názov spoločnosti:	ENVIS, s.r.o.
Zástupca spoločnosti:	Mgr. Peter Socháš, konateľ
Kontaktná osoba spoločnosti:	Mgr. Elena Sochášňová, senior konzultant
Adresa sídla spoločnosti:	Pekná cesta 15, 831 54 Bratislava
Telefón:	+421 2 6231 6231, +421 903 636 032
E-mail:	info@envis.sk
IČO:	35977442
DIČ:	2022123840
IČ DPH:	SK2022123840
BIC / SWIFT:	TATRSKBX
Číslo účtu:	SK65 1100 0000 0026 2681 8698

2 CHARAKTERISTIKA SÚČASNÉHO STAVU ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

Pri nakladaní s odpadmi sa obec riadi platnou legislatívou odpadového hospodárstva a prijatým **VZN obce Demänovská Dolina č. 1/2010 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi v znení neskorších zmien a doplnkov**. Evidenciu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov vedie priebežne obec v elektronickej podobe. Hlásenia sú na príslušné úrady zasielané v zmysle požiadaviek platnej odpadovej legislatívy. Vzniknuté komunálne odpady na území obce sú odvezené a následne zhodnotené alebo zneškodnené zmluvnými oprávnenými organizáciami v súlade s platnou odpadovou legislatívou a aktuálnym VZN obce Demänovská Dolina č. 1/2010 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi v znení neskorších zmien a doplnkov.

Komunálne odpady sú odpady z domácností vznikajúce na území obce pri činnosti fyzických osôb a odpady podobných vlastností a zloženia, ktorých pôvodcom je právnická osoba, alebo fyzická osoba – podnikateľ, okrem odpadov vznikajúcich pri bezprostrednom výkone činností tvoriacich premet podnikania, alebo činnosti právnickej, alebo fyzickej osoby – podnikateľa. Za odpad z domácností sa považujú aj odpady z nehnuteľností slúžiacich fyzickým osobám na ich individuálnu rekreáciu, napríklad zo záhrad, chát, chalúp, alebo na parkovanie alebo uskladnenie vozidla používaného pre potreby domácností, najmä z garáží, garážových stojísk. Komunálnymi odpadmi sú aj všetky odpady vznikajúce v obci pri čistení verejných komunikácií a priestranstiev, ktoré sú majetkom obce, alebo v správe obce, a taktiež pri údržbe verejnej zelene vrátane parkov a cintorínov a ďalšej zelene na pozemkoch právnických osôb, fyzických osôb a občianskych združení (§ 2 ods. 14 zákona o odpadoch).

Veľká časť komunálnych odpadov vzniká v obci v dôsledku poskytovania rekreačných služieb rekreačnými zariadeniami, ako aj z nehnuteľností slúžiacich fyzickým osobám na ich individuálnu rekreáciu, napr. zo záhrad, chát, chalúp.

Od 1. januára 2010 majú obce povinnosť zaviesť povinný triedený zber pre 4 zložky komunálnych odpadov a to:

- papier,
- plasty,
- sklo,
- kovy.

Platná odpadová legislatíva ukladá zároveň obciam povinnosť oddelene zbierať okrem vyššie uvedených zložiek, aj ďalšie zložky komunálneho odpadu:

- objemné odpady,
- drobné stavebné odpady,
- elektroodpady z domácností,
- použité batérie akumulátory, ktoré sú komunálnym odpadom,
- oddelene vytriedené odpady z domácností s obsahom škodlivín (ako napr. odpadové oleje, farbivá, chemikálie, či iné odpady s obsahom nebezpečných látok),
- biologicky rozložiteľné odpady.

2.1 Vznik a nakladanie s komunálnymi odpadmi na území obce

Údaje o vzniku a nakladaní s odpadmi vychádzajú z dostupných hlásení obce (Ročný výkaz o komunálnom odpade z obce), resp. z Evidenčných listov odpadu (ELO) v rokoch 2009 až 2012 v zmysle vykonávacích predpisov k zákonu o odpadoch.

V nasledujúcich tabuľkách sú uvedené údaje o vzniku odpadov v obci za roky 2009 až 2012, podľa kategorizácie odpadov zodpovedajúcej vyhláške MŽP SR č. 284/2001 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov.

Tabuľka 1: Vznik komunálnych odpadov na území obce podľa kategórie odpadu

Rok	Kategória odpadu	Množstvo odpadu (t/rok)
2009	O	70,17
	N	0,00
2010	O	48,66
	N	0,00
2011	O	53,34
	N	0,00
2012	O	193,99
	N	0,00

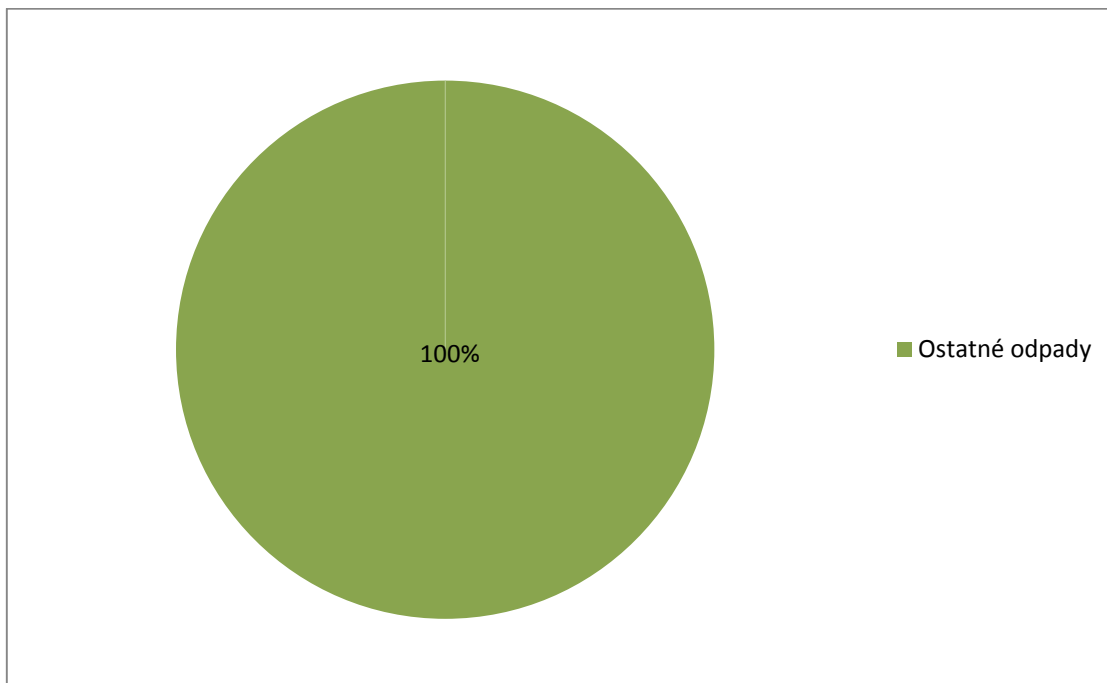
V období rokov 2009 – 2011 mal vznik komunálnych odpadov na území obce obci ustálenú tendenciu. Najväčšie množstvo komunálnych odpadov bolo zneškodňované skládkovaním. Zmesový komunálny odpad (odpad katalóg. č. 20 03 01, kategória odpadu O – ostatný) bol dominantnou zložkou komunálnych odpadov v sledovanom období. Materiálové zhodnotenie komunálnych odpadov bolo používané v menšej miere, ale malo stúpajúcu tendenciu.

Rok 2012 bol v obci špecifický tým, že v obci došlo vzhľadom k uplynulým rokom, k výraznému nárastu tvorby komunálnych odpadov (takmer štvornásobnému). V obci v roku 2012 vzniklo až 193,93 t ostatných komunálnych odpadov. Z tohto množstva bolo 8% (15,47 t) vzniknutých komunálnych odpadov materiálovo zhodnotených. Tento jav bol spôsobený tým, že obec vytvorila nové zberné miesta aj v menej dostupných terénoch a zabezpečila pre obyvateľov obce a rekreantov väčší počet zberných nádob, určených na zber triedených zložiek komunálneho odpadu. Obci Demänovská Dolina bola v r.2011 schválená dotácia z Recyklačného fondu vo výške 77.958,- EUR určená na realizáciu projektu rozšírenia a intenzifikácie triedeného zberu plastov, skla, papiera a kovových obalov v obci a v najexponovanejších turistických oblastiach Demänovskej doliny. Dotácia bola určená na nákup 1100 l zberových kontajnerov. Obec zakúpila z týchto prostriedkov 99 ks kontajnerov.

V obci sa v sledovanom období vznikal len komunálny odpad kategórie ostatný, netvoril sa žiaden nebezpečný odpad.

Zber, prepravu a zneškodňovanie zmesových komunálnych odpadov na území obce vykonávala v sledovanom období len oprávnená organizácia Ľupčianka, s.r.o., ktorá mala a naďalej má s obcou uzatvorenú zmluvu na vykonávanie tejto činnosti. Výkon činnosti triedeného zberu bol a naďalej v obci je uskutočňovaný taktiež prostredníctvom spoločnosti Ľupčianka, s.r.o., ktorá prevádzkuje aj zberový dvor s triediarňou v Liptovskom Mikuláši. Táto spoločnosť má na nakladanie s odpadmi vydané potrebné úradné oprávnenia.

Obrázok 1: Podiel vzniku odpadov v obci podľa kategórie odpadu v rokoch 2009 a 2012

NAKLADANIE S ODPADMI V OBCI V ROKOCH 2009 AŽ 2012

Jednotlivé spôsoby nakladania sú vyhodnocované podľa činností zhodnocovania odpadov definovaných v prílohe č. 2 zákona o odpadoch a podľa činností zneškodňovania odpadov uvedených v prílohe č. 3 zákona o odpadoch.

Medzi činnosti zhodnocovania patria:

- R1 Využitie najmä ako palivo alebo na získavanie energie iným spôsobom.
- R2 Spätné získavanie alebo regenerácia rozpúšťadiel.
- R3 Recyklácia alebo spätné získavanie organických látok, ktoré sa nepoužívajú ako rozpúšťadlá (vrátane kompostovania a iných biologických transformačných procesov).¹
- R4 Recyklácia alebo spätné získavanie kovov a kovových zlúčenín.
- R5 Recyklácia alebo spätné získavanie iných anorganických materiálov.²
- R6 Regenerácia kyselín a zásad.
- R7 Spätné získavanie komponentov používaných pri odstraňovaní znečistenia.
- R8 Spätné získavanie komponentov z katalyzátorov.
- R9 Prečistenie oleja alebo jeho iné opätovné použitie.
- R10 Úprava pôdy na účel dosiahnutia prínosov pre poľnohospodárstvo alebo na zlepšenie životného prostredia.

¹ Patrí sem aj splyňovanie a pyrolýza využívajúce zložky ako chemické látky.

² Patrí sem aj čistenie pôdy, ktorého výsledkom je jej obnova, a recyklácia anorganických stavebných materiálov.

- R11 Využitie odpadov vzniknutých pri činnostiach R1 až R10.
- R12 Úprava odpadov určených na spracovanie niektorou z činností R1 až R11.³
- R13 Skladovanie odpadov pred použitím niektorej z činností R1 až R12 (okrem dočasného uloženia⁴ pred zberom na mieste vzniku).

Medzi činnosti zneškodňovania patria:

- D1 Uloženie do zeme alebo na povrchu zeme (napr. skládka odpadov).
- D2 Úprava pôdnymi procesmi (napr. biodegradácia kvapalných alebo kalových odpadov v pôde atď.).
- D3 Hĺbková injektáž (napr. injektáž čerpatelných odpadov do vrtov, solných baní alebo prirodzených úložísk atď.).
- D4 Ukladanie do povrchových nádrží (napr. umiestnenie kvapalných alebo kalových odpadov do jám, rybníkov alebo lagún atď.).
- D5 Špeciálne vybudované skládky odpadov (napr. umiestnenie do samostatných buniek s povrchovou úpravou stien, ktoré sú zakryté a izolované jedna od druhej a od životného prostredia atď.).
- D6 Vypúšťanie a vhadzovanie do vodného recipienta okrem morí a oceánov.
- D7 Vypúšťanie a vhadzovanie do morí a oceánov vrátane uloženia na morské dno.
- D8 Biologická úprava nešpecifikovaná v tejto prílohe, pri ktorej vznikajú zlúčeniny alebo zmesi, ktoré sú zneškodnené niektorou z činností D1 až D12.
- D9 Fyzikálno-chemická úprava nešpecifikovaná v tejto prílohe, pri ktorej vznikajú zlúčeniny alebo zmesi, ktoré sú zneškodnené niektorou z činností D1 až D12 (napr. odparovanie, sušenie, kalcinácia atď.).
- D10 Spaľovanie na pevnine.

Tabuľka 2: Zaradenie jednotlivých činností nakladania s odpadmi do skupín nakladania s odpadmi

Skupina nakladania	Kód nakladania
Zhodnocovanie materiálové	R2, R3, R4, R5, R6, R7, R8, R9, R11, R12
Zhodnocovanie energetické	R1
Zhodnocovanie inak	R10, R13
Zneškodňovanie skládkovaním	D1, D3, D5, D12
Zneškodňovanie spaľovaním bez energetického využitia	D10
Zneškodňovanie inak	D2, D4, D8, D9, D13, D14, D15
Iný spôsob nakladania s odpadmi	DO ⁵ Z ⁶

³ Ak neexistuje iný vhodný R-kód, môžu sem patriť predbežné činnosti pred zhodnocovaním vrátane predbežnej úpravy, okrem iného napríklad rozoberanie, triedenie, drvenie, stláčanie, peletizácia, sušenie, šrotovanie, kondicionovanie, opätovné balenie, separovanie, miešanie a zmiešavanie pred podrobením sa ktorejkoľvek z činností R1 až R11.

⁴ § 2 ods. 8. zákona o odpadoch

⁵ odovzdanie odpadu vhodného na využitie v domácnosti

MNOŽSTVO VZNIKUTÉHO KOMUNÁLNEHO ODPADU V OBDOBÍ ROKOV 2009 AŽ 2012 A ÚDAJE O SPÔSOBE NAKLADANIA S NÍM

Tabuľka 3: Druh, množstvo a spôsob nakladania so vzniknutým odpadom v obci v období rokov 2009 -2012

Kód odpadu	Názov odpadu	Kategória	Odpad zhodnotený				Odpad zneškodnený			
			materiálovo	energeticky	inak	kód (R)	spaľovanie	skládkovanie	inak	kód (D)
			(t)				(t)			
20 01 01	Papier a lepenka	0	-	-	-	R3	-	-	-	-
20 01 01	Papier a lepenka	0	-	-	-	R3	-	-	-	-
20 01 01	Papier a lepenka	0	1,64	-	-	R3	-	-	-	-
20 01 01	Papier a lepenka	0	4,73	-	-	R3	-	-	-	-
20 01 02	Sklo	0	-	-	-	R3	-	-	-	-
20 01 02	Sklo	0	5,17	-	-	R3	-	-	-	-
20 01 02	Sklo	0	5,26	-	-	R3	-	-	-	-
20 01 02	Sklo	0	6,38	-	-	R3	-	-	-	-
20 01 39	Plasty	0	-	-	-	R3	-	-	-	-
20 01 39	Plasty	0	2,65	-	-	R3	-	-	-	-
20 01 39	Plasty	0	2,46	-	-	R3	-	-	-	-
20 01 39	Plasty	0	4,05	-	-	R3	-	-	-	-
20 01 40	Kovy	0	-	-	-	R4	-	-	-	-
20 01 40	Kovy	0	-	-	-	R4	-	-	-	-
20 01 40	Kovy	0	-	-	-	R4	-	-	-	-
20 01 40	Kovy	0	0,31	-	-	R4	-	-	-	-
20 03 01	Zmesový komunálny odpad	0	-	-	-	-	-	70,17	-	D1
20 03 01	Zmesový komunálny odpad	0	-	-	-	-	-	40,84	-	D1
20 03 01	Zmesový komunálny odpad	0	-	-	-	-	-	43,98	-	D1
20 03 01	Zmesový komunálny odpad	0	-	-	-	-	-	178,52	-	D1

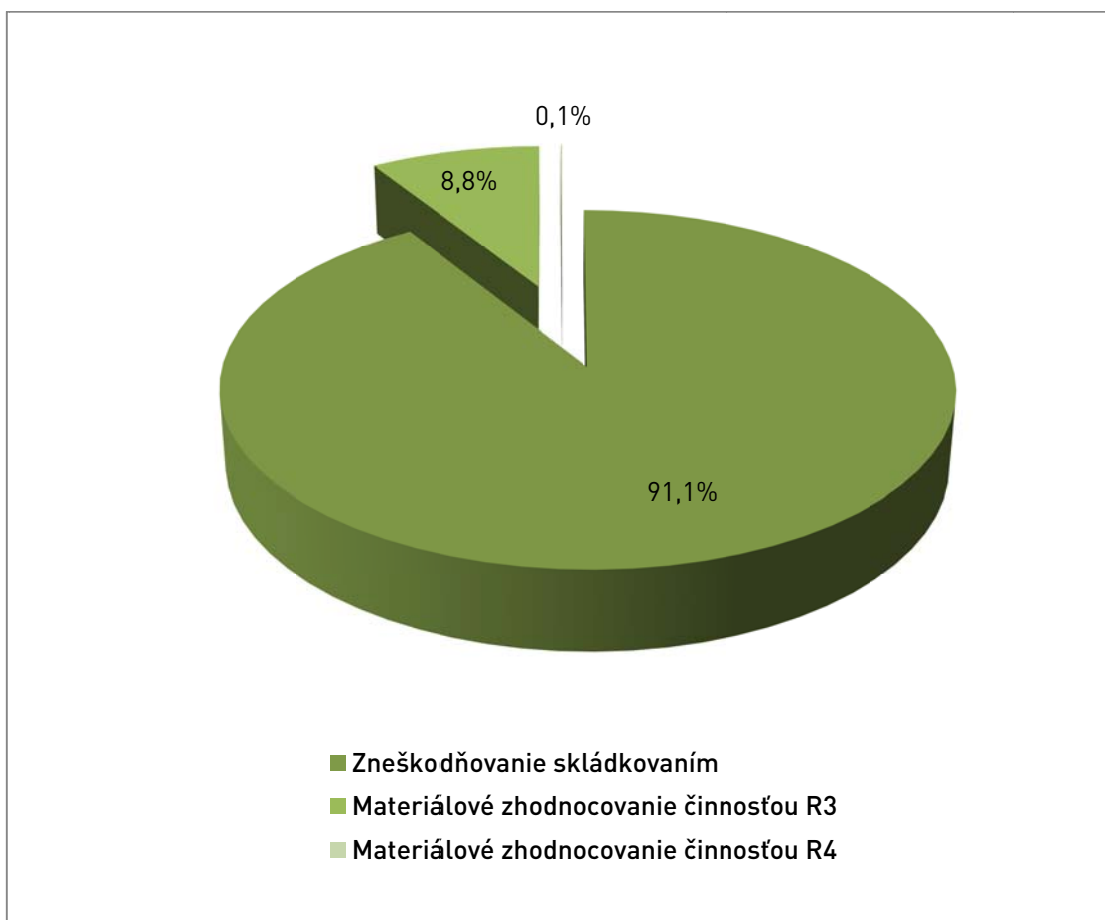
Vysvetlivky:

	rok 2009
	rok 2010
	rok 2011
	rok 2012

Z tabuľky č. 3 je zrejmé, že väčšina vzniknutého komunálneho odpadu (predovšetkým zmesový komunálny odpad) na území obce v rokoch 2009 až 2012 bola **zneškodnený skládkovaním** – až 91,1 % z celkového množstva vzniknutého odpadu v obci v sledovanom období. Podiel **materiálovo zhodnocovaných odpadov predstavoval len 8,9 %** z celkového množstva vzniknutých komunálnych odpadov v uvedenom období.

⁶ zhromažďovanie odpadov je dočasné uloženie pred ďalším nakladaním s nimi

Obrázok 2: Podiel jednotlivých spôsobov nakladania s odpadmi v rokoch 2009 a 2012

Zmesový komunálny odpad (odpad katalóg. č. 20 03 01) sa zneškodňoval výhradne skládkovaním (činnosť D1), a to na povolenej vyhovujúcej skládke komunálneho odpadu Partizánska Ľupča - I.,II.K, pričom oprávnená organizácia Ľupčianka, s.r.o. na základe zmluvného vzťahu s obcou zabezpečovala zber a odvoz zmesového komunálneho odpadu v obci. Účastníci obecného systému zberu komunálneho odpadu majú k dispozícii 110 l „kuka“ nádoby pri rodinných domoch na zmesový komunálny odpad alebo 1100 l plastové kontajnery pri bytových domoch, pri objektoch občianskeho vybavenia v závislosti od produkcie odpadov; ostatné prevádzky - rekreačné zariadenia, chaty v závislosti od produkcie odpadov. Zber zmesového komunálneho odpadu z obce bol uskutočňovaný 2x týždenne. Pri objektoch určených na rekreáciu sa zber zmesového komunálneho odpadu uskutočňoval na základe dohodnutého harmonogramu.

Drobné stavebné odpady v malých množstvách a objeme (do 30 % objemu „kuka“ nádoby, ktorý neobmedzí systém zneškodňovania komunálneho odpadu, nepoškodí a nepreťaží zbernú nádobu) mohol ich pôvodca uložiť aj do zbernej nádoby, ktorej je držiteľom. Pokiaľ celkové množstvo alebo veľkosť jednotlivých zložiek neumožňovalo ich likvidáciu spôsobom uvedeným vyššie, držiteľia takýchto odpadov po dohovore s obecným úradom mohli využiť veľkoobjemový kontajner na vlastne náklady.

Zber **veľkoobjemového odpadu** obec zabezpečovala dvakrát ročne (v jarnom a v jesennom období) traktorom s vlečkou. Pre tento účel obec zabezpečovala umiestnenie vlečky na miestach určených obcou. Obec zabezpečila informovanosť občanov o termíne, druhu odpadu a miestach rozmiestnenia veľkokapacitných kontajnerov v dostatočnom časovom predstihu oznamom na úradnej tabuli.

Biologicky rozložiteľný odpad zo záhrad si každý pôvodca odpadu v sledovanom období zhodnocoval vo vlastných kompostovacích zariadeniach, na svojej nehnuteľnosti a na svoje náklady. V prípade vzniku väčšieho množstva zelene sa v zmysle zmluvy uzatvorenej s obcou Pavčiná Lehota tento odpad mohol vyviešť na jej obecné kompostovisko.

Prevádzkovateľ kuchyne bol a naďalej je povinný zaviesť a zabezpečovať vykonávanie triedeného zberu pre biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad, ktorého je pôvodcom. Prevádzkovateľ kuchyne si nakladanie s týmto odpadom zabezpečuje sám alebo prostredníctvom tretieho subjektu, s ktorým uzatvoril zmluvu, a ktorý má potrebné oprávnenia na nakladanie s týmto odpadom. Pri nakladaní s kuchynským a reštauračným odpadom je prevádzkovateľ kuchyne povinný postupovať v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva. Náklady spojené so zberom, skladovaním, prepravou a spracovaním vrátane nákladov na zberné kontajnery a iné obaly hradí prevádzkovateľ kuchyne (nie sú súčasťou miestneho poplatku).

2.2 Triedený zber komunálnych odpadov

V obci je od roku 2007 zavedený triedený zber papiera, plastov, skla a kovov v súlade s § 39 ods. 16 zákona č. 223/2001 Z.z. o odpadoch.

Okrem toho vyplýva zo zákona o odpadoch povinnosť separovane zbierať viaceré zložky komunálneho odpadu. Ide o zber:

- elektroodpadov z domácností (§ 54a - § 54h zákona o odpadoch),
- použitých batérií a akumulátorov (§48a ods. 4, §48d ods. 3 a 4),
- odpadových olejov (§ 42),
- objemných odpadov a drobných stavebných odpadov (§ 39 ods. 5 písm. b) zákona o odpadoch),
- oddelene vytriedených odpadov z domácností s obsahom škodlivín (§ 39 ods. 5 písm. b) zákona o odpadoch) – napr. odpadové oleje, farbivá, chemikálie a iné nebezpečné odpady,
- biologicky rozložiteľných odpadov zo zelene (§ 39 ods. 16 písm. b) zákona o odpadoch; tento odpad je od 1. 1. 2006 zakázané zneškodňovať – ukladať na skládky, spaľovať.

V sledovanom období rokov 2009 až 2012 sa na území obce vytriedili a oddelene odovzdávali na zhodnocovanie nasledovné zložky komunálneho odpadu:

- papier,
- sklo,
- plasty,
- kovy.

Obec nemá zavedený a **nezabezpečuje triedený zber biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu** na svojom území pre obyvateľov obce, pretože je to pre obec ekonomicky neúnosné. Povinnosť zaviesť a zabezpečovať vykonávanie triedeného zberu komunálnych odpadov pre biologicky rozložiteľné komunálne odpady sa nevzťahuje na obec, keďže v zmysle § 39 ods. 18 zákona č. 223/2001 Z.z. o odpadoch viac najmenej 50 % obyvateľov kompostuje vlastný odpad. V zmysle aktuálneho VZN obce Demänovská Dolina č. 1/2010 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi v znení neskorších zmien a doplnkov, v prípade vzniku väčšieho množstva zelene sa v zmysle zmluvy uzatvorenej s obcou Pavčiná Lehota, tento odpad mohol a naďalej môže vyviešť na jej obecné kompostovisko.

Na území obce je zakázané zmiešavať biologicky rozložiteľný odpad so zmesovým komunálnym odpadom, s triedenými zložkami komunálneho odpadu a s oddelene zbieraným komunálnym odpadom.

Podrobné údaje o jednotlivých vytriedených zložkách komunálnych odpadov v rokoch 2009 až 2012 sú uvedené v prvej časti **tabuľky č. 3**.

Tabuľka 4: Prehľad množstiev vytriedených zložiek komunálneho odpadu v rokoch 2009 – 2012

Rok	Podiel materiálového zhodnotenia (%)	Množstvo odpadu (t/rok)
2009	0	0,00
2010	100	7,82
2011	100	9,36
2012	100	15,47

Z tabuliek č. 3 a 4 je zrejmé, že všetky vytriedené zložky komunálneho odpadu boli v sledovanom období zhodnocované materiálovo a ich produkcia v jednotlivých rokoch postupne rástla. Najviac odpadu, ktorý sa následne materiálovo zhodnotil sa vytriedilo v roku 2012.

Z tabuľky č. 3 vyplýva, že dominantnou komoditou triedeného zberu v obci (z hľadiska hmotnostného podielu) je sklo. Produkcia skla v triedenom zbere bola najvyššia v roku 2012 (6,38 t).

Z vytriedených komodít v obci, predstavovali plasty druhú komoditu, ktorú sa podarilo vytriediť v sledovanom období v množstvách od 2,65 t v roku 2009 po 4,05 t v roku 2012.

Množstvo vyzbieraného papiera má od roku 2011 stúpajúcu tendenciu, čo súvisí s opatreniami, ktoré obec vykonala na zlepšenie triedeného zberu odpadu v obci.

Od roku 2012 sa v obci začali triediť aj kovy (kovové obaly), pričom sa v tomto roku vytriedilo 0,31 t tohto odpadu.

3 VYHODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PROGRAMU

V predchádzajúcom období **nemala obec vypracovaný a schválený samostatný POH obce do roku 2005.**

Vzhľadom na skutočnosti, že:

- POH na roky 2006 – 2010 nebol obcou vypracovaný,
- údaje o množstvách odpadov staršie ako päť rokov nebolo možné dostatočne presne verifikovať, nakoľko túto evidenciu bol držiteľ odpadu povinný uchovávať iba po dobu piatich rokov v zmysle v tom čase platnej legislatívy (§ 9, 10, 12 vyhlášky MŽP SR č. 283/2001Z.z.) a
- predchádzajúci POH obce do roku 2005 nemala obec vypracovaný a od tohto obdobia uplynul dlhý časový úsek,

predchádzajúci POH obce nie je možné vyhodnotiť.

4 ZÁVÄZNÁ ČASŤ PROGRAMU

Závazná časť POH obce je strategickým dokumentom určujúcim smerovanie odpadového hospodárstva obce Demänovská Dolina do roku 2015. Keďže ide o veľmi krátky časový úsek (od nadobudnutia po skončenie jeho platnosti), **nie je možné naplánovať významnejšie opatrenia** v odpadovom hospodárstve obce.

Závazná časť je vypracovaná a členená v súlade so schváleným POH SR na roky 2011 – 2015 a POH Žilinského kraja na roky 2011 – 2015 a v súlade s Osnovou programu obce odpadu uvedenou v Prílohe č. 4 k vyhláške MŽP SR č. 310/2013 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch.

Do záväznej časti POH obce sú premietnuté princípy riadenia odpadového hospodárstva v zmysle príslušnej legislatívy.

4.1 Predpokladaný vznik komunálnych odpadov a drobného stavebného odpadu vo východiskovom roku programu a v cieľovom roku programu

Výber komodít pre záväznú časť Programu odpadového hospodárstva obce do roku 2015 zohľadňuje požiadavky súčasnej právnej úpravy v odpadovom hospodárstve a požiadavky smerníc EÚ pre odpadové hospodárstvo.

Na území obce sa predpokladá vznik nasledovných prúdov odpadov:

ODPADY Z PAPIERA

- 20 01 01 – 0 – Papier a lepenka

ODPADY ZO SKLA

- 20 01 02 – 0 – Sklo

ODPADY Z PLASTOV

- 20 01 39 – 0 – Plasty

ODPADY Z KOVOV

- 20 01 40 – 0 – Kovy

OPOTREBOVANÉ BATÉRIE A AKUMULÁTORY

- 20 01 33 – N – Batérie a akumulátory uvedené v 16 06 01, 16 06 02 alebo 16 06 03 a netriedené batérie a akumulátory obsahujúce tieto batérie
- 20 01 34 – 0 – Batérie a akumulátory iné ako uvedené v 20 01 33

ELEKTROODPAD

- 20 01 23 – N – Vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhľovodíky
- 20 01 35 – N – Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21 a 20 01 23, obsahujúce nebezpečné časti (iba odpady zo spotrebnej elektroniky)V kapitole neuvádzame odpady z kovov, napriek tomu, že ich obec umožňuje oddelene odovzdávať na zbernom dvore, nakoľko je možnosť predávať odpad v blízkych prevádzkach zberných surovín a občania ju využívajú
- 20 01 36 – O – Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21 a 20 01 23 a 20 01 35

INÉ KOMUNÁLNE ODPADY

- 20 03 01 – O – Zmesový komunálny odpad
- 20 03 07 – O – Veľkorozmerný odpad

Predpokladaná produkcia a nakladanie s komunálnymi odpadmi pre cieľový rok POH obce na rok 2015 je uvedené v tabuľke č. 5.

Tabuľka 5: Prognóza vzniku komunálnych odpadov v obci v roku 2015

Kód	Názov	Kategória	Rok 2013 - skutočný stav												Rok 2015 - plánovaný stav					
			Množstvo odpadu			Zhodnotenie			energetické			Zneškodnenie			Množstvo odpadu	Zhodnotenie		Zneškodnenie		iné
			t	%	iné	materiálové	%	iné	t	%	iné	spalovanie	%	iné		t	%	iné	Skádk.	
			t	%	iné	t	%	iné	t	%	iné	t	%	iné	t	%	iné	Mat.	Energ.	Spať.
	Nebezpečné odpady	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ostatné odpady	O	231,04	100,00	14,42	6,24	0,00	0,00	0,00	0,00	216,62	93,76	0,00	229,16	6,18	0,00	0,00	0,00	93,82	0,00
	Spolu		231,04	100,00	14,42	6,24	0,00	0,00	0,00	0,00	216,62	93,76	0,00	230,07	6,55	0,00	0,00	93,45	0,00	
	<i>iné komunálne odpady</i>																			
20 03 01	Zmesový komunálny odpad	O	216,620	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	216,620	100,000	0,000	215,000	0,000	0,000	0,000	0,000	100,000	0,000
	<i>Vytriedené zložky komunálnych odpadov</i>																			
	<i>Odpady z papiera</i>																			
20 01 01	Papier a lepenka	O	5,020	2,170	5,020	100,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	6,500	100,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	<i>Odpady zo skla</i>																			
20 01 02	Sklo	O	6,420	2,780	6,420	100,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	7,500	100,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	<i>Odpady z plastov</i>																			
20 01 39	Plasty	O	2,660	1,150	2,660	100,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	4,000	100,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	<i>Odpady z kovov</i>																			
20 01 40	Kovy	O	0,320	0,140	0,320	100,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,350	100,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	<i>Použitá batéria a akumulátory</i>																			
20 01 33	Bat. a akumul. uvedené v 16 06 01, 16 06 02 a 16 06 03 a netried. bat. a akumul. obsah. tieto batérie	N	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,005	100,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
20 01 34	Bat. a akumul. iné ako uvedené v 20 01 33	O	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,005	100,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
	<i>Elektroodpad</i>																			
20 01 23	Vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluorované uhľovodíky	N	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,500	100,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
20 01 35	Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21 a 20 01 23 obsahujúce nebezpečné časti	N	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,400	100,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
20 01 36	Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21 a 20 01 23	O	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,300	100,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Vysvetlivky: iné nakladanie s odpadom - biologická úprava, fyzikálna chemická úprava, skladovanie, neuvedený a iný spôsob

4.2 Ciele a opatrenia na zníženie množstva vzniku komunálnych odpadov, opatrenia na zvýšenie podielu triedeného zberu komunálnych odpadov a ich následného zhodnotenia a opatrenia na znížovanie množstva biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov ukladaných na skládky

V súlade s Programom odpadového hospodárstva SR na roky 2011 – 2015 sa stanovujú ciele pre nasledovné prúdy odpadov:

- a) komunálne odpady a biologicky rozložiteľné komunálne odpady
- b) elektroodpad
- c) odpady z obalov
- d) opotrebované batérie a akumulátory
- e) staré vozidlá
- f) opotrebované pneumatiky
- g) stavebný a demolačný odpad
- h) odpady s obsahom PCB a zariadenia kontaminované PCB
- i) odpadové oleje

V obci vznikajú, resp. je predpoklad vzniku odpadov z prúdov odpadov a), b) a d), pre ktoré sa stanovujú ciele.

A) KOMUNÁLNE ODPADY A BIOLOGICKY ROZLOŽITEĽNÉ KOMUNÁLNE ODPADY

V zmysle požiadaviek novej rámcovej smernice o odpade sú pre komunálne odpady a biologicky rozložiteľné komunálne odpady stanovené nasledovné ciele:

- do roku 2015 zvýšiť použitie a recykláciu odpadu z domácností ako papier, kovy, plasty a sklo a podľa možností z iných zdrojov, pokiaľ tieto zdroje obsahujú podobný odpad ako odpad z domácností, najmenej na 35 % hmotnosti vzniknutých odpadov.

Tento cieľ nie je možné reálne naplánovať tak, aby bol v súlade s POH Žilinského kraja na roky 2011 – 2015, vzhľadom na krátke časové obdobie od nadobudnutia POH obce po skončenie jeho platnosti. Obec však prijíma opatrenia na postupné zvyšovanie podielu vytriedených zložiek odpadu z domácností ako papier, kovy, plasty a sklo. Obec tieto vytriedené zložky komunálneho odpadu bude následne odovzdávať na materiálové zhodnotenie len oprávneným subjektom, s ktorými má podpísanú zmluvu o spolupráci.

- do roku 2015 znížiť množstvo skládkovaných biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov na 45 % z celkového množstva (hmotnosti) biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov vzniknutých v roku 1995;

Definícia biologicky rozložiteľných odpadov a východiskové množstvo na stanovenie plnenia uvedeného cieľa sú dané v Stratégii obmedzovania ukladania biologicky rozložiteľných odpadov na skládky odpadov prijatej vládou SR uznesením č. 904/2010 z 15. decembra 2010.

Prijaté opatrenia:

- zefektívnenie systému separovaného zberu komunálnych odpadov prostredníctvom rozširovania nových kontajnerových kapacít v obci,

- zefektívnenie systému separovaného zberu komunálnych odpadov prostredníctvom obnovy existujúcich zberných a separačných miest zameranej na zvyšovanie kapacity a zlepšenie technického vybavenia, pokračovať v zberových dňoch objemného, drobného stavebného odpadu a nebezpečného odpadu minimálne dvakrát ročne,
- udržať jestvujúce podmienky na separáciu odpadu, operatívne reagovať na potreby pri výskyte jednotlivých separovaných zložiek odpadu,
- prostredníctvom osvetových kampaní zvyšovať povedomie a zapojenosť obyvateľov do systému triedeného zberu komunálnych odpadov, zvyšovať povedomie občanov k obmedzovaniu nákupu výrobkov s krátkou životnosťou a nákupu tovarov vo vratných, resp. recyklovateľných obaloch,
- naďalej priebežne podporovať zavádzanie domácich kompostární,
- podporovať projekty na materiálové zhodnocovanie biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov a biologických odpadov,
- podporovať rozvoj využívania domácich eko-poľnohospodárskych bioproduktov za účelom predchádzania vzniku odpadov,
- naďalej priebežne likvidovať objavené živelné skládky komunálneho odpadu.

Obec odovzdáva vzniknutý komunálny odpad len oprávneným subjektom (Lupčianka, s.r.o.), s ktorými má uzatvorenú zmluvu a túto povinnosť si bude aj naďalej plniť.

Obyvatelia obce majú možnosť kompostovať a ukladať svoj vlastný **biologicky rozložiteľný komunálny odpad** vhodný na kompostovanie na svojich domácich kompostoviskách. Obec **nezavádza a nezabezpečuje vykonávanie triedeného zberu biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu** na svojom území pre obyvateľov obce, pretože najmenej 50 % obyvateľov obce kompostuje vlastný biologicky rozložiteľný odpad na svojich domácich kompostoviskách. Týmto nie je dotknutá povinnosť prevádzkovateľa kuchyne zaviesť a zabezpečiť vykonávanie triedeného zberu pre biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad, ktorého je pôvodcom. V zmysle aktuálneho VZN obce Demänovská Dolina č. 1/2010 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi v znení neskorších zmien a doplnkov, v prípade vzniku väčšieho množstva zelene sa v zmysle zmluvy uzatvorenej s obcou Pavčina Lehota, tento odpad samôže vyvieť na jej obecné kompostovisko.

C) ELEKTROODPAD

Pre odpady z elektrických a elektronických zariadení (elektroodpad) sú dané nasledovné ciele v zmysle požiadaviek smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/96/ES z 27. januára 2003 o odpade z elektrických a elektronických zariadení:

- dosiahnuť, aby množstvo elektroodpadu z domácností odovzdaného do systému spätného odberu a oddeleného zberu dosiahlo aspoň 4 kg na jedného obyvateľa za rok.

Prijaté opatrenia:

- zabezpečiť oddelený zber elektroodpadu na území obce,
- zamedziť rozbíjaniu a rozoberaniu elektroodpadu obyvateľmi za účelom predaja jeho súčastí do zberných surovín,
- prostredníctvom osvetových kampaní zvyšovať povedomie a zapojenosť obyvateľov do systému zberu elektroodpadu.
- odovzdávať elektroodpad na zhodnotenie naďalej len oprávneným odberateľom v zmysle zákona o odpadoch, s ktorými obec uzavrie zmluvu.

Obec zabezpečí oddelený zber elektroodpadu, spracovanie, využitie a odstránenie elektroodpadu minimálne 2x do roka prostredníctvom oprávnených organizácií, s ktorými obec bude mať podpísanú zmluvu o spolupráci.

D) OPOTREBOVANÉ BATÉRIE A AKUMULÁTORY

Ciele obce pre použité batérie a akumulátory sú stanovené v súlade so zákonom o odpadoch, so smernicou Európskeho parlamentu a rady 2006/66/ES zo 6. septembra 2006 o batériách a akumulátoroch a v súlade s cieľmi POH Prešovského kraja a POH SR na roky 2011 – 2015 pre použité batérie a akumulátory nasledovne:

- pre všetky vyzbierané batérie a akumulátory zabezpečiť ich spracovanie u autorizovaného spracovateľa.

Prijaté opatrenia:

- zabezpečiť efektívny oddelený zber prenosných použitých batérií a akumulátorov,
- zabezpečiť informačné kampane pre obyvateľstvo na podporu zberu použitých batérií a akumulátorov.

Obec zabezpečí oddelený zber opotrebovaných batérií a akumulátorov a ich následné materiálové zhodnotenie prostredníctvom oprávnených organizácií, s ktorými obec bude mať podpísanú zmluvu o spolupráci minimálne 2x do roka.

4.3 Údaje o systéme zberu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov a o zabezpečovaní triedeného zberu komunálnych odpadov

V obci je zavedený triedený zber komunálnych odpadov pre papier, plasty, sklo a kovy.

Oddelený zber komunálnych odpadov je v obci zavedený aj pre drobné stavebné odpady, objemné odpady, elektroodpad, opotrebované batérie a akumulátory a odpady z domácností s obsahom škodlivín.

Zmesový komunálny odpad a drobný stavebný odpad – Pre zber zmesového komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu obec ustanovuje 2 veľkosti zberných nádob. V zastavanom území obce účastníci obecného systému zberu komunálneho odpadu majú k dispozícii 110 l „kuka“ nádoby pri rodinných domoch a domoch určených na individuálnu rekreáciu na zmesový komunálny odpad alebo 1100 l plastové kontajnery pri obchodných a rekreačných prevádzkach, organizáciách a úrade. Pôvodcovia komunálneho odpadu uhrádzajú obci každoročne paušálny poplatok, s niektorými podnikateľskými subjektmi má obec uzatvorenú dohodu o množstevnom zbere. Na zber zmesového komunálneho odpadu a drobných stavebných odpadov sa vzťahujú ustanovenia všeobecne záväzného nariadenia č.1/2010 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi v znení neskorších zmien a doplnkov. Zber a následné nakladanie zabezpečuje zazmluvnená oprávnená organizácia Ľupčianka, s.r.o. Zmesové komunálne odpady sa zneškodňujú výhradne skládkovaním (činnosť D1), a to na povolenej vyhovujúcej skládke komunálneho odpadu Partizánska Ľupča - I.,II.K (okres Liptovský Mikuláš). V obci je zakázané zmiešavať zmesový komunálny odpad s triedeným komunálnym odpadom a s oddelene zbieraným komunálnym odpadom.

Drobné stavebné odpady – v malých množstvách a objeme (do 30% objemu „kuka“ nádoby, ktorý neobmedzí systém zneškodňovania komunálneho odpadu, nepoškodí a nepreťaží zbernú nádobu), môžu ich pôvodca uložiť aj do zbernej nádoby, ktorej sú držiteľom. Pôvodcovia sú povinní odpad prednostne vytriediť na jednotlivé zložky odpadu. Pokiaľ celkové množstvo alebo veľkosť jednotlivých zložiek neumožní ich likvidáciu spôsobom uvedeným vyššie, držiteľia takýchto odpadov po dohovore s obecným úradom môžu využiť veľkoobjemový kontajner na vlastne náklady.

Objemný odpad – Zhromažďovanie a preprava objemného odpadu sa uskutočňuje najmenej dvakrát ročne, v jarnom a jesennom období. Na tento účel obec zabezpečuje umiestnenie veľkokapacitných kontajnerov – traktorovej vlečky - na vhodných obcou určených miestach. Obec zabezpečí informovanosť občanov o termíne, druhu odpadu a miestach rozmiestnenia veľkokapacitných kontajnerov v dostatočnom časovom predstihu oznamom na úradnej tabuli. Ďalšie nakladanie s týmto odpadom zabezpečuje zmluvná oprávnená organizácia.

Elektroodpad z domácností vrátane žiaroviek a svietidiel, **odpady z domácností s obsahom škodlivín** (odpadové oleje, farbivá a chemické prípravky či iné nebezpečné odpady), **opotrebované batérie a akumulátory** môžu občania odovzdať minimálne 2 krát do roka na určenom mieste a v čase vyhlásenom obcou, na jeseň a na jar.

Biologicky rozložiteľný komunálny odpad – Obyvatelia obce majú možnosť kompostovať a ukladať svoj vlastný biologicky rozložiteľný komunálny odpad vhodný na kompostovanie na svojich domácich kompostoviskách. Obec nezavádza a nezabezpečuje vykonávanie triedeného zberu biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu na svojom území pre obyvateľov obce, pretože najmenej 50 % obyvateľov obce kompostuje vlastný biologicky rozložiteľný odpad na svojich domácich kompostoviskách. Týmto nie je dotknutá povinnosť prevádzkovateľa kuchyne zaviesť a zabezpečiť vykonávanie triedeného zberu pre biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad, ktorého je pôvodcom. Pri vzniku väčšieho množstva zelene, sa v zmysle zmluvy uzatvorenej s obcou Pavčina Lehota, tento odpad môže vyvieť na jej obecné kompostovisko.

Organizácia zberu, prepravy a zhodnocovania nasledovných vyseparovaných zložiek komunálneho odpadu:

Zložky komunálneho odpadu sú občanmi triedené do 1100 l zberových kontajnerov donáškovým systémom. Ďalšie nakladanie s týmito odpadmi zabezpečuje oprávnená osoba na nakladanie s odpadmi, s ktorou má obec uzatvorenú zmluvu na základe dohodnutého harmonogramu.

V súčasnom období, obec prostredníctvom oprávnených organizácií poverených zberom, zabezpečuje a umožňuje triedený zber týchto zložiek komunálneho odpadu:

- a) papier,
- b) sklo,
- c) plasty,
- d) kov.

4.4 Opatrenia na zabezpečenie informovanosti obyvateľov o triedenom zbere komunálnych odpadov z obalov a o význame značiek na obaloch, ktoré znamenajú, že obal je možné zhodnotiť

Na zabezpečenie informovanosti občanov stanovuje obec nasledujúce opatrenia:

- Uplatňovať efektívnu informačnú stratégiu - realizovať environmentálnu kampaň orientovanú na predchádzanie vzniku a minimalizáciu odpadov zneškodňovaných skládkovaním a na možnosti triedeného zberu komunálnych odpadov v obci, priebežne robiť prednášky, uverejňovať články do miestnych novín, na webové sídlo obce umiestniť návody ako správne triediť odpad ako aj kde ho môžu občania odovzdať, na vývesnej tabuli obce umiestniť plagáty s témou správneho triedenia odpadov z obalov ako aj informácie o význame značiek na obaloch.
- Rozvojom vzdelávacích programov environmentálneho zamerania pôsobiť na školskú a predškolskú mládež a deti, ako aj ostatné vekové kategórie (každoročne v spolupráci s neziskovými mimovládnyimi organizáciami usporiadať prednáškový blok pre deti a pre dospelých).

5 SMERNÁ ČASŤ PROGRAMU

Na dosiahnutie cieľov Programu odpadového hospodárstva obce do roku 2015 je potrebné aktivity v obci smerovať na:

- zlepšenie systému separovaného zberu,
- zhodnocovanie vyseparovaných odpadov,
- zneškodňovanie odpadov.

5.1 Údaje o dostupnosti zariadení na spracovanie komunálnych odpadov a o potrebe ich budovania

Obec nemá žiadne vlastné zariadenia na zhodnocovanie, alebo zneškodňovanie odpadov. Obec zabezpečuje nakladanie s odpadmi prostredníctvom zazmluvnených oprávnených organizácií (Ľupčanka, s.r.o.). Vzniknutý zmesový komunálny odpad je odvezený oprávnenou organizáciou a následne ukladaný na povolenej vyhovujúcej skládke tuhého komunálneho odpadu Partizánska Ľupča - I.,II.K (okres Liptovský Mikuláš).

Obec **neplánuje budovať** vlastné zariadenia na zhodnocovanie alebo zneškodňovanie odpadov, bude využívať zariadenia uvedené v POH Žilinského kraja, resp. susedných krajov.

Nasledujúce tabuľky uvádzajú vybraný zoznam zariadení na nakladanie s komunálnymi odpadmi, ktoré v obci vznikajú, a ktoré ňou môžu byť využívané. Ostatné zariadenia na nakladanie s odpadmi sú uvedené v POH Žilinského kraja na roky 2011 – 2015.

Tabuľka 6: Zariadenia na zhodnocovanie odpadov

Prevádzkovateľ	Sídlo	Názov prevádzky	Sídlo prevádzky	Činnosti	Povolené odpady	Kapacita	MJ
Ľupčianka s.r.o.	Priemyselná 2053, Liptovský Mikuláš	Ľupčianka s.r.o.	Priemyselná 2053, Liptovský Mikuláš	R12, R13	150101, 150102, 150107, 191201, 200101, 200102, 200139	6 000	t/rok
VPS	Družstevná 1, Liptovský Mikuláš	VPS	Žiarska - Podbreziny, Liptovský Mikuláš	R12, R13	150101, 150102, 150105, 200101, 200139	6 000	t/rok
Zberne surovín, a.s.	Kragujevská 3, Žilina	Zberne surovín, a.s.	Palúčanská 542, Liptovský Mikuláš	R12, R13	030308, 150101, 191201, 200101, 150102, 170203, 200139, 150104, 160117, 170405, 170407, 191001, 191202, 200140	10 000	t/rok
Peter Bolek - EKORAY	Miestneho priemyslu 568, Námestovo	Peter Bolek - EKORAY	Miestneho priemyslu 568, Námestovo	-	160211, 160213, 160214, 160215, 160213, 200121, 200123, 200135, 200136	-	-
Peter Bolek - EKORAY	Miestneho priemyslu 568, Námestovo	Peter Bolek - EKORAY	Miestneho priemyslu 568, Námestovo	R12, R3, R11	020104, 070213, 120105, 150102, 160119, 170213, 191204, 200139	-	-
Peter Bolek - EKORAY	Miestneho priemyslu 568, Námestovo	Peter Bolek - EKORAY	Miestneho priemyslu 568, Námestovo	R5, R12	150107, 160120, 160216, 170202, 191205, 200102	-	-
Eko-LON, spol. s r.o.	Za Vříškom 698, 027 43 Nižná	Eko-LON, spol. s r.o.	Kysucká cesta 3, 010 61 Žilina	R3	070213, 150101, 150102, 150103, 150105, 150106, 150109, 160119, 170203, 170411, 191204, 200101, 200139	2 022	t/r
Brantner Fatra s.r.o.	Robotnícka 20, Martin	Brantner Fatra s.r.o.	Robotnícka 20, Martin	R12	030308, 070213, 150101, 150102, 150104, 150105, 200101, 200139	2 000	t/rok
T+T, a.s., Andreja	Kmeťa 18, 010 01 Žilina	T+T, a.s., Andreja	Žitina – Považský Chlmec, 010 03	R12, R13	150102, 150105, 150106, 150107, 160119, 160120, 170202, 170203, 191201, 191204, 191205, 200101,	-	-

Prevádzkovateľ	Sídlo	Názov prevádzky	Sídlo prevádzky	Činnosti	Povolené odpady	Kapacita	MJ
					200102, 200139		
T+T, a.s., Andreja Kmeťa	18, 010 01 Žilina	T+T, a.s., Andreja	Dolný Hričov a Horný Hričov	R12, R13	120105, 150101, 150102, 150103, 150106, 150109, 160119, 170201, 170203, 191201, 191207, 191208, 191212, 200101, 200110, 200111, 200138, 200139, 200301, 200307	40 000	t/rok

Tabuľka 7: Skládky odpadov

Názov skládky	Katastrálne územie	Trieda skládky	Prevádzkovateľ skládky	Sídlo	Rozloha v m ²	Celk. kapacita v m ³
Partizánska Ľupča - I.,II.K	Liptovský Mikuláš	0	Mondi SCP a.s., Ružomberok	-	292 600	920 000
Liptovský Hrádok	Podtúreň, Liptovský Peter	0	Technické služby mesta Liptovský Hrádok	-	11 9717,3	128 632,3

Tabuľka 8: Spaľovne odpadov

Prevádzkovateľ	Sídlo	Názov prevádzky	Sídlo prevádzky	Povolené odpady	Kapacita	MJ
Kysucká NsP Čadca	Palárikova 2311, Čadca	Spaľovňa nemocničné ho odpadu	Palárikova 2311, Čadca	020103, 020104, 020203, 020204, 030101, 030105, 030302, 030307, 030311, 070213, 080118, 080121, 080410, 090108, 130508, 150101, 150203, 180101, 180104, 180109, 180201, 180203, 180206, 180208, 190801, 190802, 190805, 190812, 191201, 191204, 200101, 200110, 200111, 200125, 200132, 200138, 200139, 200301, 030104, 070510, 070513, 080111, 080117, 120112, 130501, 130502, 150110, 150202, 190811, 180102, 180103, 180108, 180110, 180202, 180106, 180107, 180205, 180207, 200131, 200137	2800	t

5.2 Využitie kampaní, ich počet a charakter na zvyšovanie povedomia obyvateľov v oblasti nakladania s komunálnymi odpadmi

V období do roku 2015 obec zrealizuje nasledovné kampane na zvyšovanie povedomia obyvateľov v oblasti nakladania s odpadmi, o potrebe triedeného zberu komunálnych odpadov, o prínose jeho zhodnocovania a o negatívach jeho zneškodňovania:

- Informačná kampaň na webovom sídle obce: priebežne počas celého sledovaného obdobia.
- Plagáty a letáky o uvedenej problematike vyvesené na informačnej tabuli obce: 4 krát – každoročne.
- Prednášky a diskusie s občanmi v spolupráci s neziskovými mimovládnyimi organizáciami: 1 krát – každoročne.
- Uverejňovanie článkov v miestnych novinách: 4 krát – každoročne.

6 INÉ

6.1 Potvrdenie spracovateľa údajov

6.1.1 Názov spracovateľa programu

ENVIS, s.r.o.
Pekná cesta 15, 831 54 Bratislava
IČO: 35 977 442

Kontaktná osoba:

Mgr. Elena Socháňová
e-mail: elena.sochanova@envis.sk
tel.: +421 904 351 209

6.1.2 Potvrdenie správnosti údajov podpisom oprávneného zástupcu

Potvrdzujem správnosť údajov.

Za spracovateľa:

V Bratislave, dňa 17. 06. 2014

Mgr. Peter Socháň
konateľ spoločnosti
ENVIS, s.r.o.

Za obec:

V Demänovskej Doline, dňa 18. 06. 2014

Mgr. Ľubomíra Klepáčová
starostka obce
Demänovská Dolina

6.2 Informácie o spracovateľovi

ENVIS – PARTNER PRE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

ENVIS je poradenská, konzultačná a audítorská spoločnosť v oblasti energetiky a životného prostredia pôsobiaca v regióne strednej a východnej Európy. Jej poslaním je posilňovať pozitívny vzťah k životnému prostrediu a podporovať využívanie obnoviteľných zdrojov energie.

Spoločnosť ako aj jej zamestnanci a partneri sa riadia troma základnými hodnotami:

- **Zodpovednosť**
- **Efektivita**
- **Inovativnosť**

Medzi hlavné služby v oblasti životného prostredia patria:

- **Outsourcing životného prostredia** – odbremíme klientov od zložitej administratívy a byrokracie v oblasti:
 - odpadového hospodárstva,
 - obalového hospodárstva,
 - vodného hospodárstva,
 - ovzdušia,
 - verejného zdravia,
 - BOZP,
 - OPP.

Zvýšime spoľahlivosť vášho podniku či organizácie v oblasti ochrany životného prostredia, BOZP a OPP. Znížime celkové náklady na zabezpečovanie plnenia zákonných požiadaviek.

- **EIA – posudzovanie vplyvov na životné prostredie** – vypracujeme zámer, správu o hodnotení a príslušné štúdie. Zabezpečíme zastupovanie klienta v celom procese EIA, vrátane verejného prerokovania a odborného posudku až po vydanie záverečného stanoviska ministerstvom.
- **Environmentálny audit** – komplexne posúdime stav životného prostredia vášho podniku či organizácie. Preveríme plnenie zákonných požiadaviek a celkové environmentálne správanie. Navrhujeme opatrenia na efektívnejšie dodržiavanie zákonných povinností v praxi a zlepšenie „zeleného“ imidžu.

Spoločnosť ENVIS má zavedený systém manažmentu kvality (QMS) a environmentálny manažérsky systém (EMS) podľa medzinárodných štandardov ISO 9001 a ISO 14001.

Ďalšie informácie o spoločnosti ENVIS nájdete na internetovej stránke www.envis.sk.

Preneste svoju zodpovednosť za životné prostredie na nás a ušetríte

Špecializujeme sa na komplexné poradenstvo, konzultácie a outsourcing v životnom prostredí (odpadové a obalové hospodárstvo, ochranu ovzdušia a vôd, ADR, environmentálny audit, EIA, IPKZ, ISO 14001).

Zabezpečíme Vám:

- zodpovednosť vašej spoločnosti za životné prostredie v plnom rozsahu
- plnenie všetkých zákonných povinností vo vašom mene
- vypracovanie a aktualizáciu potrebnej evidencie a administratívy
- sledovanie aktuálnej legislatívy a jej aplikáciu do praxe
- zastupovanie počas kontrol štátnych orgánov
- návrhy opatrení na odstránenie nedostatkov

Balíky služieb:

<ul style="list-style-type: none"> •odpadové hospodárstvo •konzultácie v rozsahu 5 hod./mesiac 	<ul style="list-style-type: none"> •odpadové hospodárstvo •vodné hospodárstvo •ochrana ovzdušia •konzultácie v rozsahu 10 hod./mesiac 	<ul style="list-style-type: none"> •odpadové hospodárstvo •obalové hospodárstvo •vodné hospodárstvo •ochrana ovzdušia •audit ISO 14001 •konzultácie v rozsahu 20 hod./mesiac
Základný	Štandard	Komplet
49 €	99 €	190 €

Výhody služby:

- odbremeníme vás od starostí o životné prostredie
- ušetríte náklady na vlastného zamestnanca, školenia a odborný softvér
- znížite riziko prípadných pokút od kontrolných orgánov
- získate istotu správneho vedenia evidencie a starostlivosti o životné prostredie

V prípade záujmu nás kontaktujte na **0903 636 032** alebo info@envis.sk.

Aj títo klienti využívajú naše služby:

Ceny mesačných paušálnych služieb sú uvedené bez DPH. V prípade potreby vypracujeme ponuku prispôbenú špecifickým potrebám konkrétnej spoločnosti. Outsourcing životného prostredia je služba certifikovaná podľa ISO 9001 a ISO 14001. Spoločnosť ENVIS, s.r.o. má uzavreté poistenie zodpovednosti za prípadnú škodu spôsobenú pri výkone profesie do výšky 250 000 Eur. Viac informácií na web stránke www.envis.sk.

7 PRÍLOHOVÁ ČASŤ

7.1 Rozhodnutia správnych orgánov vydané obci vo veci odpadov

Obci neboli v sledovanom období vydané žiadne rozhodnutia správnych orgánov vo veciach odpadového hospodárstva.

7.2 Protokoly o vykonaných kontrolách vo veciach odpadového hospodárstva

- Záznam z kontroly č. K 024/2013 dodržiavania zmluvy o poskytnutí prostriedkov z Recyklačného fondu č. 1111/11/30 zo dňa 18.04.2013.

RECYKLAČNÝ FOND

NOBELOVA 18, 831 02 BRATISLAVA

„starým veciam nová šanca“

Z Á Z N A M Z K O N T R O L Y

č. K 024/2013

dodržiavania zmluvy o poskytnutí prostriedkov z Recyklačného fondu

č. 1111/11/30

Miesto kontroly: Demänovská dolina

Predmet kontroly: Dodržiavanie zmluvných podmienok a záväzkov

Kontrola vykonaná dňa: 18. 04. 2013

Kontrolu vykonali: za RF:

Ing. Daniela Špániková, CSc.	-	sektor plastov
Ing. Martin Múdry	-	sektor skla

za Obec Demänovská Dolina:

Ing. Jakub Vojtek	-	starosta
Mariana Magurová	-	ved. miestnych daní a poplatkov

Kontrola dodržiavania zmluvných podmienok a záväzkov žiadateľa bola vykonaná na základe plánu kontrol na I. polrok 2013. Vychádza z výsledkov dokladových a dokumentačných kontrolných zistení.

Priebeh kontroly a kontrolné zistenia:

Obci Demänovská Dolina bola v r.2011 schválená dotácia vo výške 17.958,- EUR zo sektorov SPL, SP, SSK a SKO na realizáciu projektu rozšírenia a intenzifikácie triedeného zberu plastov, skla, papiera a kovových obalov v obci a v najexponovanejších turistických oblastiach Demänovskej doliny. Dotácia bola určená na nákup 1100 l zberových kontajnerov. Ku dňu kontroly bola dotácia ukončená. Žiadateľ zo schválenej dotácie vyčerpal 17 691,80 EUR a zakúpil za ňu spolu 99 ks kontajnerov.

Išlo o prvú kontrolu plnenia podmienok dotačnej zmluvy, kde boli odkontrolované originály dokladov k použitiu dotácie z Recyklačného fondu (platby dodávateľom, výpisy z účtov), originály dokladov k zaradeniu kontajnerov nadobudnutých z prostriedkov RF v evidencii majetku žiadateľa a plnenie množstevných záväzkov v zbere odpadov zo skla, papiera, plastov a kovových obalov za r.2012 vrátane vedenia evidencií o zvoze odpadov

a ich odovzdaní na zhodnotenie. Od žiadateľa bol tiež vypýtaný rozpis rozmiestnenia kontajnerov nadobudnutých z prostriedkov RF a námatkovo bola fyzicky odkontrolovaná existencia a umiestnenie týchto kontajnerov a ich označenie logom RF.

Kontrolou neboli zistené nedostatky. Výkon činností triedeného zberu je uskutočňovaný prostredníctvom spoločnosti Ľupčianka, s.r.o., ktorá prevádzkuje aj zberový dvor s triediarnou v Liptovskom Mikuláši. Táto spoločnosť má na nakladanie s odpadmi vydané potrebné úradné oprávnenia.

Rok 2012 bol prvým rokom plnenia množstevných záväzkov žiadateľa a žiadateľ ich splnil. Kontrolou boli potvrdené nasledovné množstvá vytriedených a na zhodnotenie odovzdaných komodít v r.2012:

Komodita, v t/r	Záväzok	Skutočnosť
plasty	2,0	4,05
papier	0,5	4,7
sklo	4,0	6,38
kovové obaly	0,2	0,31

Plasty boli odovzdávané do General Plastic a Ján Krčula – Replast, sklo do Vetropack Nemšová, papier a kovové obaly boli vyvezené do Poľska (Mondi Swiecie a UPM Kymmene - papier, CMC Zaviercie - kovové obaly).

Návrh opatrení:

Kontrola nenavrhuje prijať opatrenia nakoľko žiadateľ plní zmluvné záväzky.

Miesto a dátum:

Bratislava, 22.04.2013

Vyjadrenie štatutárneho zástupcu spoločnosti:

.....
SÍHLAŠ
.....

OBEC Demänovská Dolina
Demänovská dolina 258
031011
.....
podpis a pečaťka

Mená a podpisy osôb, ktoré kontrolu za RF vykonali:

Ing. Daniela Španíková, CSc.

Ing. Martin Múdry

4/1
.....
.....

